IOANNIS FABRI LVCVLENTA COMMENTARIA SVPER CODICE.

CLARISSIMI I. V. MONARCHAE D.

Ioannis Fabri ſubtiliſſimi doctoris in Iuſtinian̄. Codicem Breuiarium, cauſarum patronis vtiliſſimum in lucem prodit, tãta vigilãtia caſtigatum: vt quæ hactenus deprauata, omiſſaq; fuerũt (conquiſitis exemplaribus fideliſſimis, & antiquiſſimis diligenter collatis) nũc emẽdatiora reddũtur, ac priſtino nitori ſummis lucubrationibus reſtituũtur: vnà etiã cũ inſigni torturarũ ac queſtionũ Repetitione, necnõ de inſignijs & armis D. Bartoli tractatu elegãtiſſimo.

Adiecta nuperrimè fuerũt præſcriptis Breuiario, Repetitioni, & Tractatui ſummaria numeris diſtincta, in locupletiſſimã Tabulã per elemẽtorũ Alphabeti ſeriem diſtributã decẽtiſſimè cõgeſta.

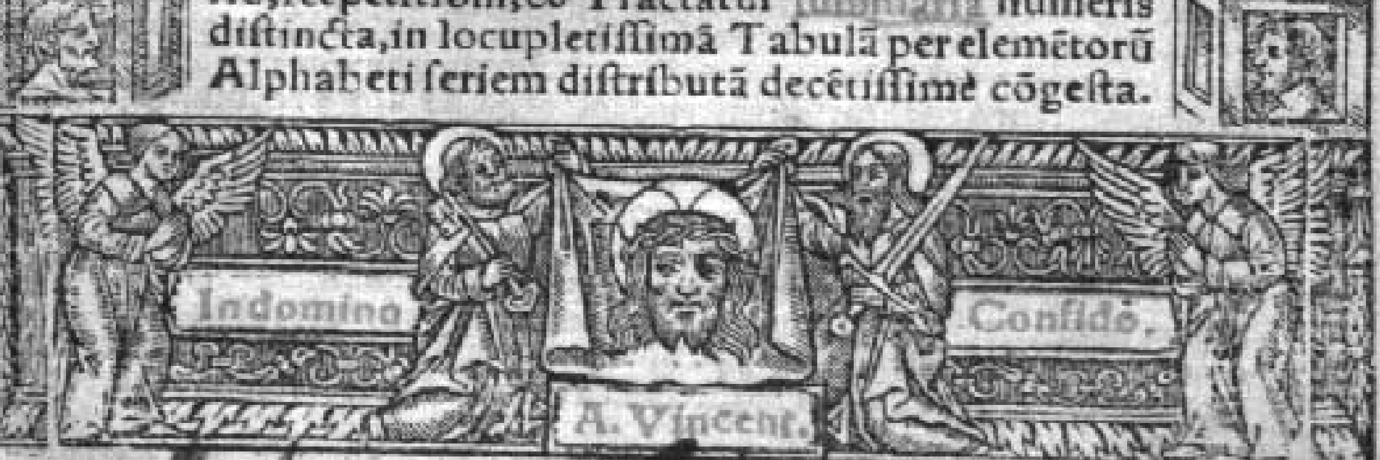

es del Collegio dela madalena

Mattheus Quadrigarius in iure licen-
tiatus ac ſacrorum canonum in Parrhiſienſi gymnaſio
Ordinarius interpres ſchole Parrhiſienſi re-
liquiſqꝫ iuris ſtudioſis Salutem P.D.

CUm nuper mihi iuris ſeduli ſe-
ctatores Domini Joānis Fabri in volumē codicis commenta-
rios opus profecto non minus vtile ꝙ compendioſum bi-
bliopole recognoſcēdos obtuliſſent (et ſi grauis prouincia vi-
deretur) amore tamen publice vtilitatis quam priuato com-
modo anteponendam ex iuriſperitorum doctrina ſemper du-
xi: deſumpto ſtylo contractiſqꝫ vndiquaqꝫ varijs exemplaribꝰ: iam operi ac-
cinctus: primo in limine mōſtrorum immenſa lue ita ſum abſterritus: vt pene
gradum repreſſerim: ac licet vehementer errores extirpare cuperem: ipſis ta-
men illecebris deterrebar: ſtimulis refrenabar: atqꝫ incitamentis cohibebar.
Solecciſmi nempe defectuſqꝫ innumeri vbiqꝫ ſcatebant: tot literarum dictio-
num: orationūqꝫ conuerſarum: imo prorſus euerſarum larue deformes exta-
bant vt mihi inter ſerpētum libycos greges verſari viderer: thermopylarum
anguſtijs claudi: deniqꝫ cimmerijs (vt aiunt) tenebris perpetuaqꝫ obuolui cali-
gine. Neqꝫ enim tantos errores vllo ſmygmate emaculari: tantas euerſiones
ſtylo reformari: aut carioſas rubigines lima ſplendeſcere poſſe cōfidebā. Mo-
leſto tamen atqꝫ iniquo ferebam animo: virum tāte doctrine: qui nedum legū
apices: verū et totius Gallie peculiares ſtylos ac cōſuetudines probe callue-
rit: accuratiſſimeqꝫ explicuerit noſtrorum temporum incuria perpetuo ſitu la-
befactari ac perire. Nā cū in alijs operibus que varia in iure edidit: tū in hoc
precipue mira quadā facilitate ac breuitate luculēta: qđ magno egeret volu-
mine perſtringēs: credibile reddidit: qđ a Plinio cōmemoratur: totā Homeri
Iliada nucis teſta cōcluſā atqꝫ alia pleraqꝫ miro cōpēdio elucubrata. Stimu-
labar aliorſum hunc Galluꝫ ciſalpinum extitiſſe: vt pote qui a dioceſi Engoliſ-
menſi natalitium duxerit: vt et ipſe in preludio legalium inſtitutionum profi-
tetur. Crediderim ei Fabri nomē non a cognatione (cum de monte dulphi vt
idem aſſerit vocitaretur) ſed ꝙ diligentiſſime in iuris enucleatione ac cōſilijs
operaretur cōſonum rei inditum: id quoqꝫ eius teſtimonio in paragrapho ex
diuerſo inſti. de rerum diuiſione. Cum pleriqꝫ ſub Joanne Gallorū rege vixiſ-
ſe autumant Bartolo ſynchronum ac contemporaneum: neqꝫ huic refragatur
quod idem in preludio inſtitutionum in materia notorij retulit. Affirmāt pre-
terea ſummum in Gallia geſſiſſe magiſtratum: neqꝫ his diſſentio hoc argumen-
to: ꝙ ciuitatum ac populorum locales conſuetudines: que plerumqꝫ etiā do-
ctiſſimos (vt iura teſtātur) latent: viro inter literas atqꝫ a reipublice regimine
viuenti note fieri non ſoleant: quas tamen ſepius refricat ac velut ſibi tritiſſi-
mas enodauit: tam ſolerti viro nobis non minus glorianduꝫ: ꝙ aut Bar-
tholo: aut Baldo Ital: idqꝫ aſſeuerare auſim vel vnius Jaſonis mayni ceſaree
academie noſtra tempeſtate primarij locupletiſſimo teſtimonio: qui eum nunꝙ
ſine honoris p̄fatione nominet modo iuris parentē: aquilam perſpicaciſſimā:
legum lumen: alijſqꝫ inſignibus laudum cumulis extollens: idemqꝫ reliqui fere
omnes tranſalpini quibus ipſius opera ex tempore intueri licuit rarū quidē
Italis noſtratū gloriā: aut laudes vltra ꝙ deceat predicare: imo vel debitas

Fratris Joannis Oliuerij religioſi Sancti Dionyſij in Francia ad ciuilis diſci/pline ſectatores carmen.

Plaudite Ceſarei qui ſacra volumina iuris
Diſcitis: ⁊ vigili voluitis vſqꝫ manu.
Plaudite nec ſtudio caput excruciate perenni
Amplius: hic tanti meta laboris erit.
Ecce nouus redit interpres: certiſſimus author:
Quo duce ciuilis ſanctio tota patet.
Ambiguos legum ſcirpos enodat: ⁊ aſtro
Cuncta hyperioneo lucidiora facit.
Edipus eſt alter qui cuncta enigmata ſoluat
Sphingi noue: quis excogitata forent.
Ancipites caſus ſolerti digerit arte
Iudicio minos: Dedalus ingenio.
Saturnus tamen hunc qui deuorat omnia falce
Puluere condiderat obrueratqꝫ ſitu.
Quem labyrintheis erroribus intricatum
Et varijs gordi nexibus implicitum.
Pariſia exoriens nuper de gente Matheus
Quo non ciuili terſior arte micat.
Carcere de triſti theſeo educere filo
Aggreſſus: magna laude peregit opus.
Quiqꝫ prius fuerat fedus rugoſus ⁊ aſper
Eſonio nitidus nunc cute more nitet.
Nec non cimmerijs iamdudum obſcurior vmbris:
Nunc clara radiat ſtella ſerena face.
Hunc igitur nobis doctiſſimus ille Matheus
Ut (quondam Alcides Theſea) reſtituit.
Pro quo perpetuas perſoluens munere laudes
Gratatur tanto Francia tota viro.
Nos quoqꝫ nos illi multum debet fatemur:
O vtinam meritis ſint ſatis iſta ſuis.

FINIS.

Famoſiſſimi ac celeberrimi utriuſqꝫ cẽſure facile principis Dñi Ioannis Fabri Burdegalenſis ſuper Codice compẽdioſum ac enucleatiſſimum opus Breuiarium nuncupatũ mira facilitate atqꝫ breuitate luculẽta Iuris, ac practice concluſiones accuratiſſime perſtringens.

LAbilis memoria: variarum opinionum multitudo: librorũ quaſi infinitꝰ numerꝰ q̃ vbiqꝫ trãſferri non pñt nec quãdoqꝫ videri: negociorũ frequens occurſus: induxerunt me cõcluſiones gloſſarũ ⁊ doctorũ iuris ciuilis ⁊ (cũ loca occurrerint) iuris canonici in quibꝰ cõſiſtit legis pfectio quibꝰ parũ aut nihil in facto ſup codice qui ſumma eſt ſuccinctis verbis omiſſis diſputationibus excerpere in libello: q̃ vna cũ textu codicis referri poſſet faciliter in maleta. Quẽ quia breuis ⁊ pro itinerãte ⁊ negociãte: ⁊ ab itinerãte ⁊ negociante: ⁊ (vt plurimum) extra librorum preſentiam factus eſt: iudicaui breuiarium nuncupari.

De ſumma Trinitate ⁊ fide catholica: vt nemo de ea publice contendere audeat.

1 Imperiũ limites habere dicitur non eñ cunctos regit populos imperator.

2 Imperator an a deo ſit inſtitutus: ⁊ an totius mundi dominus.

3 Terra eccleſie non ſubeſt imperio: qđ a deo in maiori quã ipſum imperiũ poteſtate proceſſerit.

4 Imperator quum ſit tantũ adminiſtrator nõ poteſt quem eximere ab imperio.

5 Populi an licite ſe ab imperio exemerint reges ſibi conſtituentes.

6 Ius ſuũ quãdo quis licite propria autoritate poſſit recuperare.

7 Imperator olim iure cõmuni in toto orbe inſtitutus fuit.

8 Iuriſdictio quelibet ſuos limites excedere non debet.

9 Papa omnibus chriſtianis ſuperior putatur.

10 Iuriſdictio queuis I vicariũ trãſit.

11 Papa quãdo de tpali iuriſditiõe ſe poſſit intromittere.

12 Papa quibus caſibus reges ipſos deponere poſſit.

13 Leges non niſi ſubiectos ligare poſſunt.

14 Statuta ⁊ cõſuetudines non ſubditos ligare nequeunt.

15 Statuens vel ſuperior an liget ſuo ſtatuto.

16 Cõſuetudo quo caſu ignorantes ligare poſſit.

Actione ex diſtrictu oriẽte quis debeat attendi locus.

17 Iudex quis in ſtatuti fractiõe poſſit cognoſcere.

18 Teſtator vtrũ debeat attendere conſuetudinẽ: ſi de rebus alibi ſitis teſtet: loci videlicet in quo moratur: an loci in quo res ſite ſunt.

19 Delinquens in loco in quo non põt forũ ſortiri: vbi debeat conueniri.

20 Doctor inter ſcholares cognoſcẽs: qđ ius attẽdere debeat.

Iudex appellationũ attẽdere debet conſuetudinem litigantium.

21 Appellatio a loco in quo appellari ſolet ſine ſcriptis ad locũ in quo appellat in ſcriptis fieri dꝫ in ſcriptis.

22 Scholaris coram quo iudice poſſit conuenire alium ſibi obnoxium.

23 Conſuetudo que ſeruari debeat in executione ſententie.

24 Delegatus fori conſuetudinẽ ſeruare debet.

Conſuetudo que in teſtiũ reproba-

IOANNIS FA-
BRI BREVIARIVM
SVPER VI. VII.
VIII. ET IX.
CODICIS.

IOANNIS FA-
BRI I. V. INTERPRETIS

celeberrimi atq; ſubtiliſſimi Breuiarium
ſuper.vj.vij.viij.&.ix. Codicis in lucẽ pro-
dit:tanta diligẽtia nuperrimè recognitum,
vt quæ hactenus fuerunt omiſſa (collatis
exemplaribus fideliſſimis, & antiquiſſimis
diligenter excuſſis)nunc emendatiora red
dũtur,priſtinoq; nitori ope ſumma reſtituũ
tur. Vnà etiam cum torturarũ ac quæſtio-
nũ vtili repetitione, Necnon de inſignijs &
armis D. Bartoli tractatu elegantiſſimo.

Præſcriptis Breuiario, Repetitioni, & Tracta-
tui ſummaria nuper adiecta fuere numeris diſtin-
cta, ac eorundem Tabula per elemẽtorum Alpha
beti ſeriem diſtributa.

Indomino Confido.
A. Vincent.

¶ Incipit liber ſextus. D. Joãnis Fabri ſuper Codice.

De ſeruis fugitiuis.

1 ¶ Erro quis ſit et an faciat ſuiipſius furtum.
2 Affirmatio non ſemper infertur ex duabus negationibus.
3 Fugitiuus dicitur qui ſeipſum animo perdit.
4 Tabellio conficiens falſum inſtrumentũ qua ſit afficiendus pena.
5 Seruus priuati fugitiuus qualiter puniatur: et qualiter ſeruꝰ fiſci.
6 Libra auri ex ſeptuaginta aureis conſtituitur.
7 Seruus aliquãdo torqueri poteſt contra dominum.
8 Excipiẽs ꝙ ſeruus erat ſuus vel nõ petentis quando audiatur.
9 Exceptiones rem ipſam cõcernentes per quemlibet opponi poſſunt.
10 Liberi quo caſu matres ſequãtur.

SEruum fugitiuum. Idem in errone. ff. e. l. i. §. pe. et dic quid ſit erro. ff. de edili. edic. l. q ſit fugitiuus. Odo.
2 † tamen contra. quia erro non habet animum ſe lucrandi. Sed dic quod imo ſaltem quo ad vſum et operas. et vide. ff. de furt. ancilla. [Si furtum] contra. ĩ. tit. i. qui ſeruum. iuncta. l. ſepe. ff. de ver. ſigni. Sed ibi quando per alium non apprehenditur. Item ob. ff. de fur. interdum. §. cum autem. iuncta. l. i. §. per ſeruum. et. l. iij. §. ſeruus. et. l. rẽ que. ff. de acqui. poſſ. Sed dic quod ille §. loquitur in peculiaribus: et in aliis ꝙ in ſeruo: ſecundum gloſſ. et doct. Item dic quod hec non obtinent in ceteris rebus nec animalibus: ſecundum docto. quia non committunt dolum. Sed in ſtatu libero bene obtinet: quia interĩ eſt ſeruus. ff. de ſtatu libe. ſtatu liber. Et idem in aſcriptitio et in quocunqꝫ in quo ius reale eſt cum vendicẽtur. ff. de rei vendica. l. i. §. per hanc. [Ideoqꝫ] quia fit furtum et eſt res furtiua. alias non eſt bonum argumentum per. l. ff. de vſuca. ſequitur.
2 §. ſi rem. [Nec vſucapionẽ] he due negationes non faciunt affirmationem: quia reſultaret ſenſus cõtrarius iuri. Et ſic non ob. ff. de verb. ſignifica. l. duobus. [Nec longi] vel dic quod loquitur de preſcriptione que eſt. ĩ. de preſcrip. long. temp. que pro li. compe. Vel dic quod hic fuit appoſitum ex abundanti: quia de hac nullum dubium: ſed triginta annis preſcribitur incipiendis ex quo dominꝰ poſſidere deſijt. quod dic in. d. §. ſi ſeruus. Et ſic tenent gl. et doct. [Ex quacunqꝫ cauſa] quia non poteſt eſſe quin ſit in operis et aliis.

Requirendi. [Fugitiuos] non
3 † idem in aliis qui non ſe perdunt animo ſecundum docto. et no. ff. eodem. l. i. §. hoc autem. niſi iuſta cauſa moueret iudicem: ſecundũ quoſdam. [Officij eſt]. ff. e. diuus. et. l. i. §. i. et. §. hoc autem.

Si fugitiui. [Pede amputato] in hoc corrigitur per auten. ſed nouo iure. que eſt in autentica. vt nulli iudi. §. quia vero. collatio. nona. [Afficiantur] extra ordinem. ff. de pe. l. hodie. In caſu tamen vltimo ſupplicio. ff. de pe. l. ſi quis aliquid. §. i.

Auten. Sed nouo. [Exigat] in caſu. l. ſi fugitiui. et in auten. de manda. princip. §. coges.
4 colla. iij. † Idem dicit gloſſa in tabellione qui conficit falſum inſtrumentum: vt in lombarda. [Solummodo manus] in qua minus poteſt: vt ff. de pe. l. interpretatione. Sed ſi ſit

Sequitur quedam vtilis repetitio ſuper materia queſtionum ſiue torturarum.

1 Modus quis in tormẽtis ſit ſeruandus.
2 Torqueri quis prior debeat ſi plures torquendi ſint.
3 Queſtio ſeu tortura quibus ex cauſis hominibus inſtigatur.
4 Indicia que torturam precedere debeant.
5 Indicia vnde ſint dicta.
6 Inimicus contra inimicum malus preſumitur.
7. Mine precedẽtes faciunt indicium ad torturam.
Fuga indicium facit ad torquendum.
8 Queſtionis effect⁹ quis ſit et qualis.
9 Perſeuerantia quando in confeſſione ſit neceſſaria.
10 Confitens crimen ſponte eſt ſtatim condemnandus.
11 Confeſſio in tormentis facta contra alium an faciat fidem.
12 Tortus in quibus caſibus de alijs interrogari poſſit.
13 Inculpatus per alium quando poſſit torqueri.
14 Confeſſus vnum delictum in tortura an poſſit de alijs torqueri.
15 Queſtio an poſſit repeti abſq; nouo indicio.
16 Tortus dicens ſe nihil confeſſurum an ſit a tormentis relaxandus.
17 Dilatio an ſit danda reo ad ſe defendendum priuſq; torqueatur.
18 Appellari poteſt ab interminatione torture.
19 Confeſſio facta in tormẽtis an poſſit reuocari pretextu erroris.
20 Confeſſio facta in tormentis non perſeuerans facit ſemiplenam probationem.
21 Tortus ſine indicijs non preiudicat ſibi ſi confeſſus fuerit.
22 Confeſſio que in tormentis facta dicatur.
23 Tortura an dicatur ſi reo alimẽta negentur.
24 Tortus in quo loco debeat ſuã confeſſionem ratificare.
25 Queſtio quibus preſentibus fieri debeat.
Liber homo quando torqueri poſſit.
26 Reus principalis an debeat ſubijci torture.
27 Iudex in tormentis modum excedens an teneatur.
28 Delictum abſq; animo non committitur.
29 Iudex in dubio preſumitur exceſſiſſe zelo iuſtitie.
30 Iudex an teneatur ſi robuſt⁹ in tortura ſit mortuus.
31 Fama an ſufficiat ad tormenta.
32 Iactatio de maleficio committendo inducit indiciũ aduerſus iactantẽ.
33 Indicia que dicantur indubitata.
34 Homicidium qualiter ꝓbari poſſit abſq; indicijs veris.
35 Milites noſtri temporis an poſſint ſubijci tormentis.
36 Milites celeſtis militie qui torqueri poſſint: ⁊ qui non.
37 Iudices ⁊ aduocati an poſſint torqueri.
38 Conſiliarij quãdo poſſint torqueri.

1 Qualiter debeat fieri inquiſitio ſiue qõ adhiberi: ⁊ quo moderamine ſint adhibenda tormenta. Dic nõ in immẽſum habenda: nec quanta poſtulauerit actor. i. accuſator: ſed moderate rõnis. ff. de qſtio. l. minore. § tormẽta. Et certe in hoc nõ põt certa doctrina dari: ſʒ iudex ꝯſideret cui⁹ fortitudinis ſit torquend⁹: vel deliberet cuius etatis: cuius valitudinis: ⁊ ſʒ varietatẽ perſonarũ: varietatẽ cris

¶ Sequitur tractatus domini Bartholi de Saxo ferrato de Inſignijs et armis.

1 ¶ Arma ſeu inſignia que ⁊ quibus portare liceat.
2 Arma Bartholi que fuerint.
3 Arma alterius an liceat aſſumere. ⁊ numero. 4.
5 Arma habere ex principis conceſſione quid proſit.
6 Arma qualr ad ſucceſſores trãſeãt.
7 Baſtardi an poſſint vti armis ſeu inſignijs domus.
8 Signa artificũ que ſint.
9 Arma qualiter ſint pingenda ſeu portanda.
10 Signa ſignificantia aliquid preexiſtens qualiter portẽtur in vexillis.
11 Aialia qualr ĩ vexillis pĩgi debeãt.
12 Pes dexter antecedere dꝫ ſemper.
13 Vexilla tubarꝫ qualr fieri debeant.
14 Arma per medium variantia quid ſignificent.
15 Color quis omnium nobiliſſimus ſit cenſendus.
16 Colores qui ſcḋm ſe ſint nobiliores.
17 Arma qualr ĩ veſtibꝰ ſint portãda.
18 Arma qualr ĩ ſigillis ſint incidẽda.
Arma quõ in clypeis ſint portãda.
19 Arma qua forma ſint in coopertorijs formanda.
20 Arma qualiter in parietibus ſint pingenda.

Videamꝰ
de inſignijs ⁊ armis que q̇s portat ĩ vexillis aut
clypeis. Et pͥmo
an ſit licitũ. Sc̄do eo caſu quo
licitum eſt quali-
1 ter ſint pingẽda ⁊ portãda. ¶ Circa primum dico ꝙ q̄dã ſunt inſignia
dignitatis vel officij q̄ portare pōt
q̄libet habẽs illã dignitatẽ vl̄ officiũ
vt inſignia ꝓcõſularia ⁊ legatorũ.
vt. l. j. ff. de offi. ꝓcon. ⁊ leg. ⁊. l. ſanctũ. de re. di. Sicut de facto videmꝰ
hodie inſignia epiſcoporũ: ⁊ iſta pōt
portare quilibet habẽs illam dignitem. vt. d. ll. alijs autẽ portare nõ licet: imo portans incurreret crimen
falſi. l. cos. §. fi. ff. de fal. Et ideo puto ꝙ portãs inſignia doctorarꝰ cũ
non ſit doctor puniatur illa pena.
Quedã ſunt inſignia cuiuſlibet ſingularis dignitatis: vt videmꝰ. quilibet rex: quilibet princeps: ⁊ ceteri
potentiores habent arma ⁊ ſua inſignia: ⁊ iſta nemini alteri licet deferre vel ſuis rebus depingere. C. de
his q̄ poten. no. l. j. ⁊ not. in auc. de
man. prin. § pe. qđ intellige ꝑncipaliter: ſed acceſſorie non eſt prohibitũ vt puta in ſignũ ſubiectiõis ſupponere inſignijs proprijs inſignia
dñi regis vel comitatus: ⁊ hoc de cõſuetudine obſeruatur. quedã ſunt
inſignia ſeu arma priuatorũ hoim:
ſeu nobiliũ: vel populariũ: de iſtis
quidam reperiunt qui hñt inſignia
vel arma que portãt ex ↄceſſiõe imperatoris vel alterꝰ dñi. vt vidi cõcedi multis a sereniſſimo ꝑncipe Carolo. iiij. romanorũ imꝑatore. necnõ
rege bohemie: ⁊ mihi tunc conſilia-
2 rio eiꝰ cõceſſit inter cetera ¶ vt ego ⁊
ceteri de agnatione mea leonẽ rubeũ cũ caudis duabꝰ in cãpo aureo
portaremus: ⁊ iſtis lꝫ portare talia
inſignia: nec eſt dubiũ. de principis
enim poteſtate diſputare ſacrilegũ
eſt. C. de ſacril. l. ij. ad idem. C. nemi. lic. ſi. iudi. auc. in tu. ⁊ nigro. ſine eñ
iudicis authoritate prohibet. ergo
cũ iudicis authoritate ꝑmittit. quidam aũt arma ⁊ inſignia ſibi aſſumũt ꝓpria authoritate: ⁊ iſtis an liceat videndũ eſt. Et puto ꝙ lꝫ. Sicut enim noĩa inuenta ſunt ad cognoſcendum hoĩes. C. de ing. ma. l.
ad recogno. ita etiã iſta inſignia ad
hoc inuenta ſunt. ff. de re. diui. l. ſanctũ. ſꝫ talia noĩa cuilibet lꝫ imponere ſibi ad placitũ. vt. d. l. ad recog. ⁊
ff. de fal. l. falſi. in princ. iſta inſignia
cuilibet lꝫ portare ⁊ impingere in

illa eſt aſſumenda vt potioꝛ vt pa-
19 tet ex his q̄ dicta ſunt. †Quandoqꝫ
poꝛtantur et pinguntur in cooper-
toꝛijs equoꝛum ⁊ tunc ſiue a parte
dextra ſiue a parte ſiniſtra debet re-
ſpicere pars nobilioꝛ caput equi ſi-
cut ſi plures irent ad ſeruitium
equi vel equitis. quidam a dextris:
quidam a ſiniſtris quilibet reſpice-
ret caput equi: monſtroſum enim
eſſet ꝙ vnus caput equi reſpiceret:
et alius caudam: hoc autem ꝙ nulli
lateri magis accederet: vt ſi deberet
ſtare in fronte vel in groppa. tunc
debet latus dextrum reſpicere ſecū-
dum ea que dicta ſunt. Quandoqꝫ
depinguntur in coopertur is lecto-
rum: et ſimilium: ⁊ tunc debet inſpi-
ci ea res in qua dꝫ pingi cum ſtat in
ſuo pꝛopꝛio eſſe. ſunt enim in coo-
pertoꝛijs lectoꝛum quedam partes
pendentes circuncirca lectum: que-
dam vero plane iacent ſupꝛa lectū.
Et in parte iacente foꝛma pingendi
ſumitur a foꝛma hominis iacentis
in lecto. In parte vero pēdenti aſſu-
matur foꝛma pingendi arma a foꝛ-
20 ma hominis recte ſtantis. †Quan-
doqꝫ figurantur ſeu pinguntur in
parietibus vel alijs ſtabilibus lo-
cis. Et tunc ſi quidem locus vbi pin-
gitur eſt paries tunc conſidera qua-
ſi paries faciem ſuam voluat ver-
ſus nos: ⁊ ſic latus dextrum parie-
tis cognoſces. Et ſic facies et pars
nobilioꝛ armoꝛum voluatur ver-
ſus partem dexteram. pꝛedicta ve-
ra niſi ex cauſa. Quid enim ſi in me-
dio vnius parietis depingatur ſta-
tua pꝛincipis vel alterius excellen-
tis vel foꝛte arma regia: tunc alia
arma que ab vtraqꝫ parte depin-
guntur debent illam ſtatuam vel
illa arma reſpicere non inſpecto a
dextris vel a ſiniſtris voluatur ad
ſimilitudinem hominum circum cir-
ca dominum exiſtentium. Omnes
enim voluerent ſe verſus eum. Sed
ſi locus vbi pingitur ſe habet vt ce-
lum: veluti camere: vel aule. tunc ex
dictis in pꝛecedenti membꝛo, conſi-
dera vbi dicatur coꝛpus ⁊ vbi pes.
Pone enim hominē illi iacentem et
vultum verſus nos voluentem. ex
quo conſidera dexteram partem. et
ſiniſtram. et ſic modum depingendi
cognoſces vt ex pꝛedictis liquet.
Si autem locus vbi depinguntur
habet ſe vt ſolum ſeu terra: tunc eo-
dem modo cōſidera caput ⁊ pedes.
⁊ finge hominem ibi iacentem: ⁊ vol-
uentem vultum verſus nos: et co-
gnoſces dexteram ſiue ſiniſtram. ex
quo modum rationabilem depingē-
di inuenies. vnum tamen ſcias ꝙ li-
cet quis arma ⁊ ſigna ſua poſſet in
terra ſculpere vel depingere: tamen
arma alicuius ſui domini vel maioꝛ-
is non licet in terra ſculpere vel
pingere. vt. C. ne lic. ſign. ſal. chꝛiſti
in ci.l. ⁊c. in rubꝛo et in nigro. Bart.
de ſaxo ferrato.

FINIS.

Excuſum fuit hoc egregium opus ſumptu honeſti viri Antonij Uincentij Lugduni apud Mathiam bonhome: Anno Domini Milleſimo. ccccc.xxxvij. die. xxi. menſis Apꝛilis.

Regeſtum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t.
A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T U.
Omnes ſunt quaterniones pꝛeter t ⁊ U ſunt enim duerniones.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA
SALAMANCA

Ama deum tuum, et bene tibi erit in aeternum.

fuge vitia
cole deum
amatos dei
charos venerare parentes

R mo

R mo

ill mo

Ama mo

R